

Kastronyň gyzy

Category: Kitapcy, Sport we turizm
написано kitapcy | 26 январа, 2025
Kastronyň gyzy KASTRONYŇ GYZY

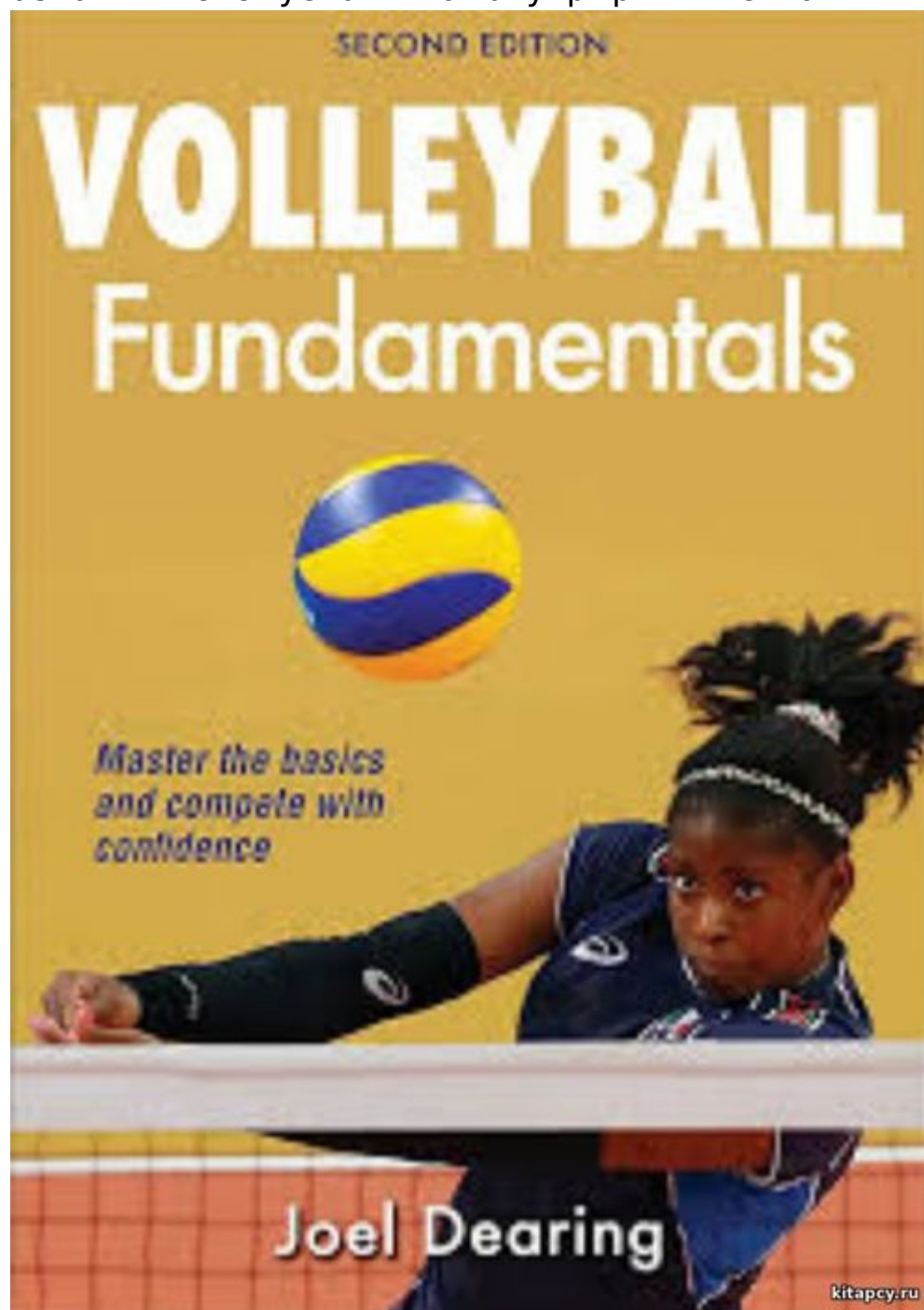

1997-nji ýylda Kuba gitdim. Atatürküň Gawanadaky býustyny diken toparyň düzümindedim. Sowet Soýuzynyň dargamagyndan soň Kubada ykdysady krizis bardy. Amerikan embargosy astyndaky ýurtda, meselem, ýangyç ýetmezçiligi bardy we şonuň üçinem daýhanlar ýeri künde bilen sürýärdi!). (Iki ýyldan soň Hugo Çawes Wenesuelada häkimiýet başynda geldi we kuba ykdysadyýeti düzelmäge başlady).

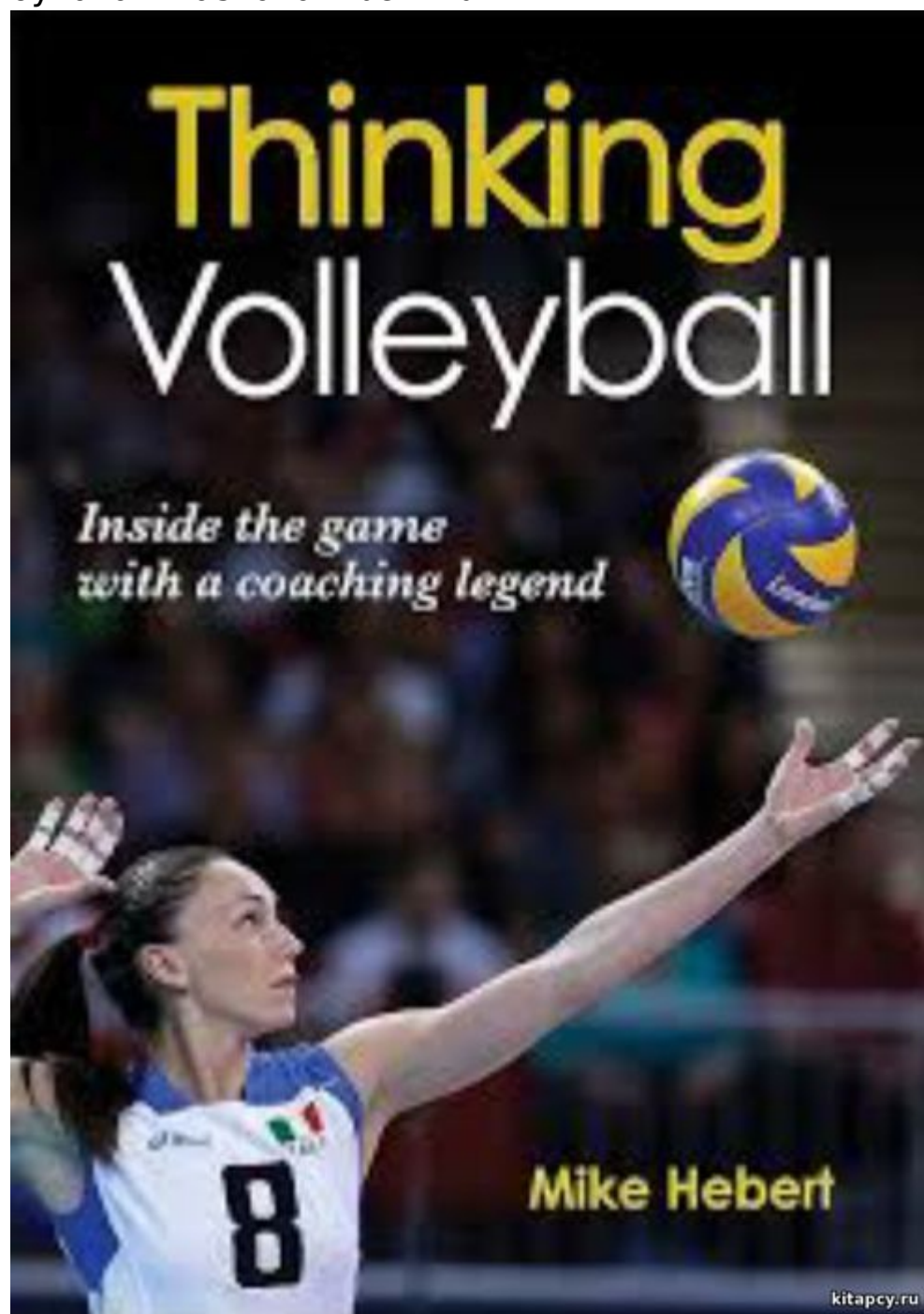
Atatürküň Gawanadaky býusty Gawananyň köçelerinde aýlanyp

ýörkäm oylan-gyz çagajyklaryň woleýbol oýnap ýörendikleri ünsümi çekipdi. Şol kynçylykly ýyllarda Kubada zenanlaryň woleýbol boýunça milli ýygyny toparynyň şemaly öwürýärdi. Olar 1996-njy ýylyň Atlanta Olimpiýa oýunlarynda altyn medala mynasyp bolupdylar. Şeýle-de, 1992-nji ýylyň Barselona, 2000-nji ýylyň Sidney Olimpiýa oýunlarynda altyn medala mynasyp boldular. 1989-njy, 1991-nji, 1995-nji, 1999-njy ýyllarda-da Dünýä kubogyny aldylar... Köçede top oýnap ýören gyzlar şu üstünliklere ýetdimikä diýip pikir etmäh.

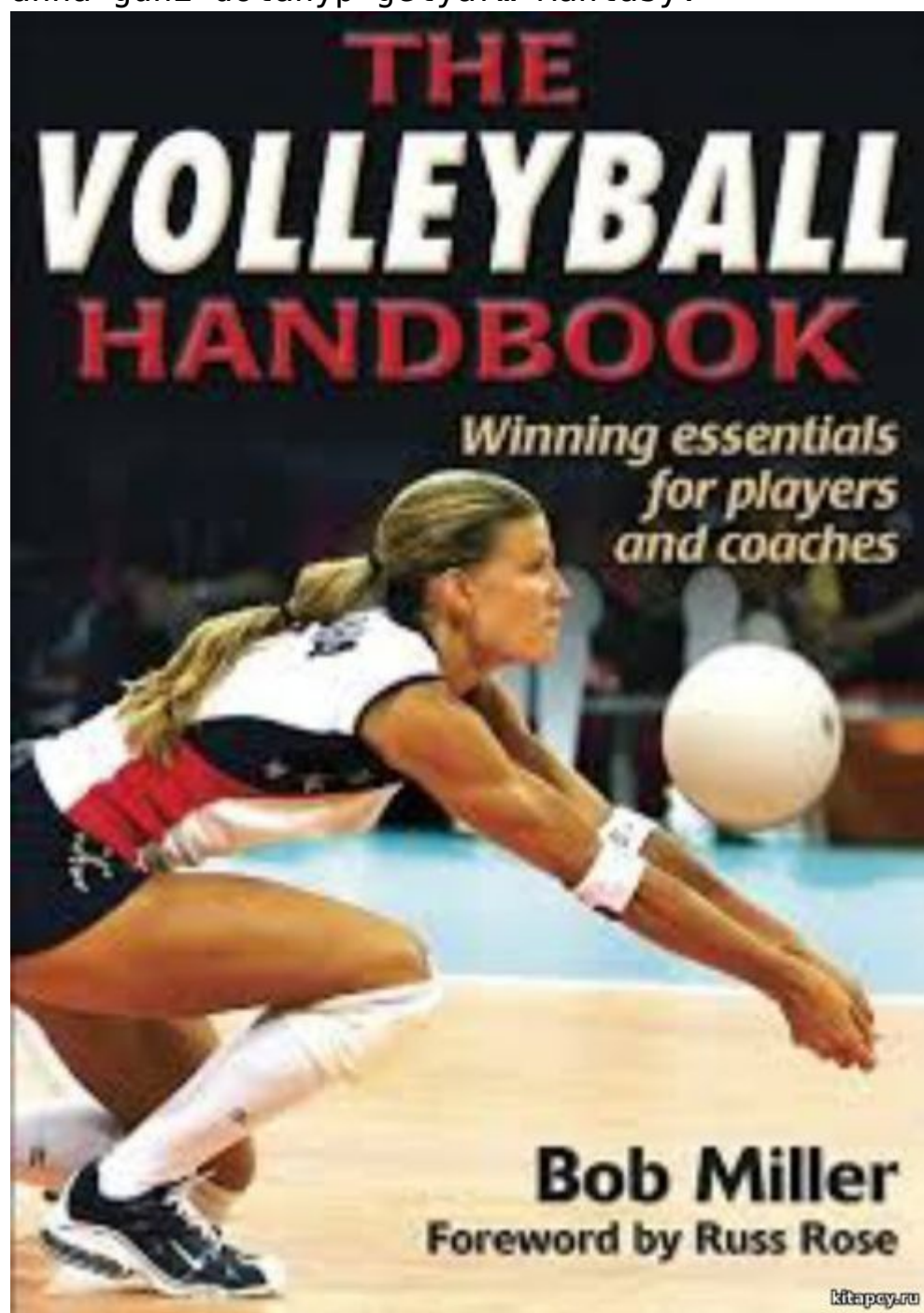
* * * 1959-njy ýylda Kuba rewolýusiýasynyň serdary Fidel Kastro şeýle diýdi: – Ýurdumyzda sport baýlaryň däl-de, halkyň hak-hukugy bolar. MRU-nyň goldawyndaky Doňuzlar aýlagyndaky

okkupasiýanyň masgaralaýjy ýeňliş bilen soňlanan 1961-nji ýylda Kubada Sport, Bedenterbiýe we Rekreatsiýa instituty (INDER) guruldy. Sport merkezli syýasat köpçülikleýin häsiýete eýe boldy: munuň özi tutuş halkyň peýdaly maşklara gatnaşmalydygyny aňladýardy. Mysal üçin: Kuba jemgyýetinde sport we bedenterbiýe çaga heniz 45 günlük bäbejikkä başlaýar. Enelere çaganyň synasynyň işlemegi we ony sagdyn saklamak üçin bogunlaryna massaž etmek öwredildi. Çagalara fiziki oýunlary oýnamak maslahat berildi.

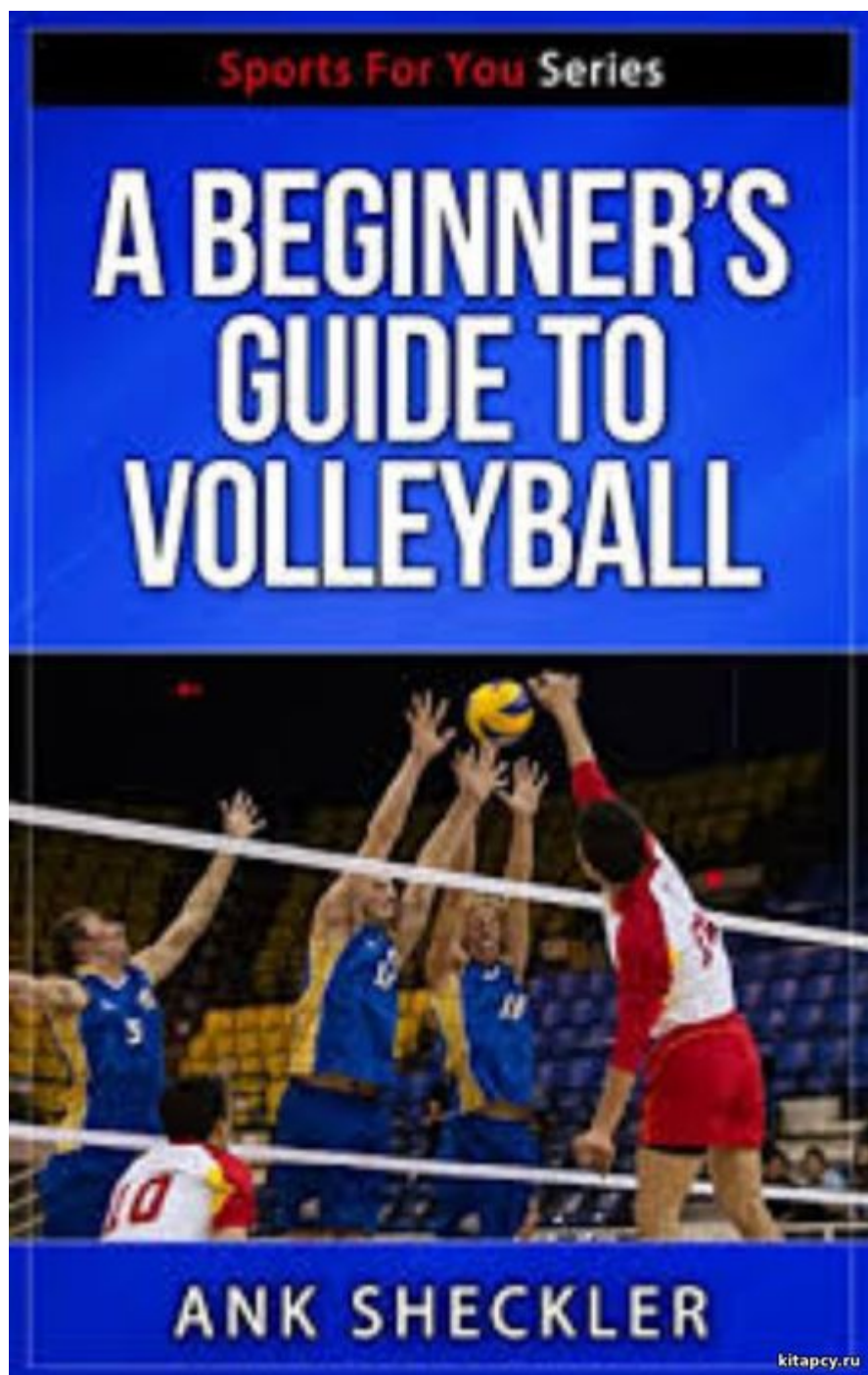
Kubadaky başlangyç we orta bilim berýän mekdeplerde bedenterbiýe sapagy girizildi. Sportyň baş görnüşleri – atletika, basketbol, beýsbol, gimnastika, woleýbol öwredilýärdi.

Kubadaky mekdepler 1963-nji ýylda döredilen Ýaşlaryň Olimpiada maksatnamasyna gatnaşýar. Orta bilim berýän mekdepleriň köpüsi diňe toparlarynyň bolan sport ugurlarynda ýaryşýar. Sportyň belli bir ugrunda tapawutlanan okuwçylar Ýaşlaryň tomusky olimpiýa oýunlaryna gatnaşýar. Bu ýerde hünärmenler çagalaryň ukyp-başarnyklaryny görüp-synlap, olary öz tapawutlanýan sport ugurlaryna niýetlenen mekdeplere saýlap alýarlar. Meselem: çagalar ýurduň Ýaşlyk adasyndaky ýatymlaýyn sport mekdebinde (Osmanly sport teggeleri ýaly) okap, sport bilen meşgullanýar. Çagalar her ýekşenbede gaýyk bilen ýüzüp ada barýar we her anna güni dolanyp gelýär... Mahlasy:

* * * Global mediýanyň (esasanam biziň habar beriş

serişdelerimiziň) Kuba bolan ýigrenji kiplajaga meňzänok. Bular hökümetiň sportsmenlere daşary ýurda gitmezligi üçin basyş edilyändigini ýazýar. Ýogsam bolmasa: Kuba sportunda professionallyk ýok. Ýagny, sport bilen meşgullanmak mugt!.. Sportsmenleriň daşary ýurda gitmegine-de hiç hili päsgelçilik ýok. Häzir dünýäniň elli baş ýurdunda kubaly tälimçiler we sportsmenler çykyş edýär. Bärde Kuba diňe ýetişdirende eden işleri üçin sportsmenleriň transferlerinden uly paý alýar. Özem alan puluny ýene ertiriň ýyldyz sportsmenlerini ýetişdirmek üçin edilyän işlere sarp edýär. Döwlete pul beresi gelmeýän kubaly käbir sportsmenler baran ýurtlaryndan «gaçybatalga» alýar. Ýagny, bar mesele pulda! Şeýle mysal bereýin: kubaly zenan woleýbolçylar dünýä çempiony ýa-da Olimpiýa oýunlarynyň ýeňijisi bolanlarynda bary-ýogy 300 dollar sylag alýar!

Mýunhende, Montrealda, Moskwada geçirilen olimpiýa oýunlarynda altyn medala mynasyp bolan boksýor T.Stewenson Günbatardan gelen transfer tekliplerinden nämüçin ýüz öwrendigini şeýle düşündirdi: – Meni söýýän sekiz million adamyň ýanynda bir million dollar nämendir? Ýagny: Kubanyň woleýbol boýunça zenanlar milli ýyggyndy toparynyň şemalynyň öwüsýän döwründe dünýä inen we türk raýatlygyna geçen Melissa Wargasyň adynyň agzalýan ýerinde Kubany garalaýan matlaplaýyn propogandalara şu göz bilenem seredip görüň... Soner ÝALÇYN. «SÖZCÜ» gazetini, 07.09.2023. Sport we turizm